

Bölüm 7

Düzenseli yürek ve akıl

²³“Tuttuğun her şeyin ön sırasında yüreğini içtenlikle savun;
Çünkü yaşamın kaynakları oradandır.
²⁶“Ayağının atacağı adımları hesaba al;
Bununla bütün yolların sağlama bağlanır. 4:23,26

Düğünceler	sayfa 75
Gurur	sayfa 77
Alçak gönüllülük	sayfa 80
Keskin zeka ve uyarı	sayfa 82

Düþünceler

I Düþüncelerin yapamýný etkiler.

A. Bunlar iç yapamýnda nasýl biri olduðunu gösterir.

12:5 ⁵Doðrunun düþünceleri hakka dayanýr;
Kötülerin danýþmanlýðý kaygan patikalara yöneltilir.

23:7 ⁷Çünkü o yediðin her lokmanın deðerine bakar;
Öte yandan sana, “Ye, iç” der,
Ama yüreði senden yana deðildir.

12:20 ²⁰Kötülük tasarlayanların yüreði aldatý yataðýdır,
Ama barýþçýlýk ilkesini yayanlar sevinç gönencindedir.

27:19 ¹⁹Suda yansıyan yüz benzeri,
Insanın ruhu insanın öz niteliðini yansıtır.

B. Bunlar yapamýnýn yönünü ve varýþ noktasýný kararlaþtırýr.

4:23 ²³“Tuttuðun her þeyin ön sırasında yüreğini içtenlikle savun;
Çünkü yaþamın kaynakları oradandır.

4:26 ²⁶“Ayaðının atacağı adımları hesaba al;
Bununla bütün yolların saðlama baðlanır.

21:5 ⁵Çalıþkanın kafası kesenkes bollukta odaklanır;
Öte yandan ivedilikle iþ yürüten, yoksulluğun içine yuvarlanır.

14:22 ²²Kötülük tasarlayanlar yanlış yolun yolcusu sayılmaz mı?
Öte yandan iyi huylu insan
içten baðlılık ve sevgide bolluk gönencindedir.

II Tanrıdüþüncelerininle ilgilenir.

A. O, bütün düþüncelerini bilir.

15:11 ¹¹Ölüler Ülkesi ve Mahvolma Bölgesi RAB’bin önünde apaçıktır.
Ademoğullarının yüreğiye ne denli daha belirgin!

21:2 ²Bireyin tuttuðu yolların her biri kendince doðrudur;
Ama yürekleri tartmak RAB’bin iþidir.

20:27 ²⁷Ademoğlunun canı RAB’bin elinde lambadır,
Kişinin öz varlığını araştıtır.

B. O, kötü düþüncelerden irenir.

6:16 ¹⁶RAB'bi irendiren altı olgu vardır;
Evet, O'na tiksinti getiren yedi eylem:

6:18 ¹⁸Bozuk düþük tasarılar düzenleyen yürek,
Kötülük dorultusunda ivedilikle atılan adımlar,

15:26 ²⁶Kötünün tasarıları irentidir;
Buna karşı pak insanın sözleri hoşnutluk dağıtııcıdır.

24:8 ⁸Kötülük tasarlayana fesat kumkuması derler.

24:9 ⁹Akılsız düzenler günahdır;
Alaycı başkalara tiksinti getiren tiptir.

C. O, isteðine karşı olan düþünceleri bastırır.

19:21 ²¹Ademolunun yüreği bir sürü plan eleştirir;
Ama eninde sonunda RAB'bin tasarısı saptanır.

16:9 ⁹Ademolu gideceği yolu tasarlar,
Ama adımlarını RAB yöneltir.

21:30 ³⁰Yok bilgelik, yok anlayış, yok danışma;
Hiçbiri de RAB'bin karşısında tutunamaz.

Ç. Doğru düþünceleri ödüllendirir ve gerçekleştirir.

14:22 ²²Kötülük tasarlayanlar yanlış yolun yolcusu sayılmaz mı?
Öte yandan iyi huylu insan içten bağlılık
ve sevgide bolluk gönencindedir.

10:24 ²⁴Kötünün korktuğu şey onun başına gelir,
Ama doruların dileği karşılanacaktır.

III. Bırak, Tanrı düþüncelerini yöneltsin.

A. Saðlıksız düþünceleri üzerinden at.

30:32 ³²Eđer kafasızlık ederek yükseklerde dolaşınsa,
Kötü niyetle yöneltildinse,
Pespaye dil kullandınsa, elinle ağzını tut.◊

B. D p nce yöntemini Tanrıya teslim et.

16:1 ¹Ademođlu düşüncelerini aklıyla planlayabilir,
Ama dile getirilen sözler RAB'tendir.

16:2 ²İnsanın tüm tutumu kendisine pak görünür;
Ama RAB'tir ruhu tartıya vuran.

16:3 ³Yaptıđın her işi RAB'be bırak,
Planların o zaman gerçekleŐecektir.

Gurur

I B y klenme günahtır.

21:4 ⁴Y kseklerde dolaŐan göz, büyüklenen yürek,
Kötünün iŐını – tümü günahtır.

II B y klenme Tanrı'nın öfkesini oluşturur.

16:5 ⁵İinde büyüklenen insan RAB'be tiksinti getirir;
Kesinlikle bilinmeli, o kişi aklanmayacak.

6:16 ¹⁶RAB'bi iğrendiren altı olgu vardır;
Evet, O'na tiksinti getiren yedi eylem:

6:17 ¹⁷Y kseđe bakan gözler, yalancı dil,
Susuzun kanını akıtan eller,

8:13 ¹³“RAB korkusu kötülükten tiksindirir, b y klenmekten, kurumdan,
Bozuk düzen yollardan ve yaraŐmayan sözlerden tiksindiririm.

III B y klenme zararlı tutum ve davranıŐ getirir.

A. Tanrıdan ayrılmayı

30:8 ⁸ k đicılıkla yalanı benden uzaklaştır;
Beni ne yoksullukta bırak, ne de varlık içinde yaşat.
Beni gıdama gerekli besiyile doyur.

30:9 ⁹Olmaya ki, bol olanaklara konup,
“RAB da kim oluyor!” diyerek seni yadsıyayım!
Öte yandan yoksulluğa düşüp de almayayım,
Tanrım'ın adını karalamayayım.

B. Akılsız laflar ve akılsız eylemler

14:3 ³Kafasızın sözleri kendi gururunun değneğidir;
Öte yandan bilgelerin dudağı onların savunucusudur.

28:26 ²⁶Kendi kafasına güvenen akılsızdır;
Ama gününü bilgelerde geçiren, güvenliğin gönencindedir.

28:25 ²⁵Açgözlü insan sürtüşme getirir;
Ama RAB'be güvenen bollanıp gelişir.

13:10 ¹⁰Küstah birey ataklığıyla sürtüşme oluşturur,
Ama danışmayı değerlendiren bilgedir.

C. Gurur ve isyan

21:24 ²⁴Gururlu, burnu Kaf dağında gezen, ukalâ..
Bunlar matrağa alanın adlarıdır.

30:11 ¹¹Öyleleri var ki, babalarını kargışlar,
Annelerini de kutlu kılmazlar.

30:12 ¹²Öyleleri var ki, kendi gözlerinde apaktır;
Öte yandan da arınmanın ne olduğunu bilmezler.

30:13 ¹³Öyleleri var ki, bakışlarıyla yükseklerde dolaşır;
Gözleri herkesi küçük görür.

IV. Büyükleme alçalma ve mahv olma getirir.

A. Utanç ve ayıp

29:23 ²³Bireyin gururu onu devirir;
Öte yandan engin yürekli insan yükseltilir.

11:2 ²Kurumun ardından utanç gelir,
Ama alçakgönüllülük bilgelerde at başı beraber gider.

B. Yenilgi ve mahv olma

16:18 ¹⁸Büyükleme yıkımın öncüsüdür;
Kurum satmak da düşüşün öncesi..

18:12 ¹²Yıkım büyükleme ardıdır;
Alçakgönüllülükse yüceliğin önceli.

26:12 ¹²Kendini bilge sayana bir bak!
Akılsız birey ondan daha çok umut vericidir.

17:19 ¹⁹Sürtüşmeden hoşlanan günahı sever;
Yüksek perdeden atan kapıyı çatışmaya açar.

15:25 ²⁵RAB kurumlarının konutunu yerle bir eder;
Buna karşı dulun sınır taşını pekiştirir.

V. Bu nedenle büyüklenmeyi alt etmek için uğrap.

A. Kendini yüksek tutma.

3:7 ⁷Kendi görüşünde bilgeliymiş gibi davranma;
RAB'ten kork, kötülüğe rest çek.

27:1 ¹Yarınki güne bel bağlama;
Çünkü onun neler getireceğini bilemezsin.

B. Kendini övme.

27:2 ²Övünme kendinden değil, başkasından gelsin;
Övünç kendi dudaklarından değil,
Çevren dışında birinden gelsin.

12:9 ⁹Alt sıradan birinin tek uşadı olsun,
gündelik ekmeğini de çıkarsın;
Kendisini önemli tutarken
ekmeğini sağlayamayandan daha yeğdir o.

20:6 ⁶Sadakatini ilan edenlerin sayısı çoktur;
Ama güvenilir kişiyi kim bulabilir?

C. Övünç arama.

25:27 ²⁷Bol balla doymanın yararlılığı yoktur;
Yücelik kovalamanın çektiği baş ağrısı bastırıcıdır.

Ç. Övüldüğünde büyüklenme

27:21 ²¹Gümüş potayı gerektirir, altın da ocağı,
İnsanın karakteriyse kazandığı övgüyle denenir.

D. Gururundan dön, onu dşpla.

30:32 ³²Eđer kafasızlık ederek yükseklerde dolaştınsa,
Kötü niyetle yöneltildinse,
Pespaye dil kullandınsa, elinle ağzını tut.◊

Alçak gönüllülük

I Alçak gönüllülük kendini olduğu gibi görmektir (30:2-9)

A. Tanrı'nın bilgeliği ve gücü benim cahilliğimi ve yeteneksizliğimi alt edebilir.

30:2 ²Kuşkusuz, insanlar arasında ben bilgisi en kıt olanıyım!
Kendimde insan kafası yok;

30:3 ³Bigeliđi öğrenebilecek yeterlilik bende eksik.
Ne de Kutsal Olan'la ilgili bilgi edinebilmek var!

30:4 ⁴Kimdir göklere yükselip de yine inen?
Kimdir yeli avuçlarında toplayan?
Kimdir suları giysisiyle sarıp sarmalayan?
Kimdir belirleyen dünyanın sınırlarını?
Adı nedir, oğlunun adı nedir? Eğer bilebilirsen.

B. Tanrı'nın yetkinliği ve yetkisi benim kusurluluğumu ve hiçliğimi karşylar.

30:5 ⁵Tanrı'nın her sözü denenmiştir;
Kendisine sığınanlara kalkandır.

30:6 ⁶O'nun sözüne hiçbir şey katma;
Olmaya ki seni paylar, yalancı çıkarsın.

C. Tanrı'nın güvenilirliği ve sağlayığı benim güvenilmezliğimi ve O'na bađymlyđymy karşylar.

30:7 ⁷Senden iki nimet diledim.
Ölümümden önce esirgeme bunları benden.

30:8 ⁸Üçkâğıtçılıkla yalanı benden uzaklaştır;
Beni ne yoksullukta bırak, ne de varlık içinde yaşat.
Beni gıdama gerekli besiyile doyur.

30:9 ⁹Olmaya ki, bol olanaklara konup,
"RAB da kim oluyor!" diyerek seni yadsıyayım!
Öte yandan yoksulluğa düşüp de çalmayayım,
Tanrım'ın adını karalamayayım

II. Alçakgönüllülük Tanrı korkusunun bir kesimidir.

3:7 ⁷Kendi görüşünde bilgeliymiş gibi davranma;
RAB'ten kork, kötülüğe rest çek.

III. Alçakgönüllülük bilgeliğin bir parçasıdır.

11:2 ²Kurumun ardından utanç gelir,
Ama alçakgönüllülük bilgeliikle at başı beraber gider.

IV. Alçakgönüllülük büyülenmeden daha önce ödül sağlayıcıdır.

16:19 ¹⁹Düşkünlerle alçakgönüllü ruh taşımak,
Güçlülerle ganimet paylaşmaktan yeğdir.

25:6 ⁶Kralın karşısında kendini öne alma;
Ne de kodamanlar arasında bir yer kovala.

25:7 ⁷Çünkü yüzünü gördüğün kralın sana, "Ön sıraya buyur!" demesi,
"Lütfen geriye git!" demesinden yeğdir.

V. Alçakgönüllülük onura götürür.

15:33 ³³RAB korkusu bilgeliğe eğitim görmektir.
Alçakgönüllülük yükselişe ileten patikadır.

18:12 ¹²Yıkım büyülenişin ardıdır;
Alçakgönüllülükse yüceliğin önceli.

29:23 ²³Bireyin gururu onu devirir;
Öte yandan engin yürekli insan yükseltilir.

VI. Alçakgönüllülük Tanrıca kutlanmıştır.

3:34 ³⁴Alaycılarla alay eder O,
Öte yandan alçak gönüllülere lütfu iner.

22:4 ⁴Alçakgönüllülüğün ve RAB korkusunun ödülü
Bol varlık, yücelik ve yaşamdır.

I Yaşamýna gidipine karþý ilgi göster.

A. Tanrı'nın izninde yürümeye gayretli ol.

4:23 ²³"Tuttuğun her şeyin ön sırasında yüreğini içtenlikle savun;
Çünkü yaşamın kaynakları oradandır.

4:24 ²⁴"Dilini yalan dolandan irak tut;
Lastikli söze karşı kendini savun.

4:25 ²⁵"Gözlerin dosdoğru yönü görsün;
Bakışın ileriye saptansın.

4:26 ²⁶"Ayağının atacağı adımları hesaba al;
Bununla bütün yolların sağlama bağlanır.

4:27 ²⁷"Ne sağa sap ne de sola;
Ayağını düzenbazlıktan çek."

B. Kime ve neye inandığına dikkat et.

14:15 ¹⁵Bön insan her lafa inanır,
Ama akıllı birey tuttuğu yola dikkat eder.

18:17 ¹⁷Bir davada ağzını ilk açan haklı görünür;
Ama öbür taraf belirip onu sorgulayınca iş değişir.

29:5 ⁵Komşusuna yaltaklık eden onun ayaklarına tuzak kurar.

26:24 ²⁴Kinle taşan öz yüreğini gizleyen,
Dudaklarını tatlı sözler söylemeye zorlar.

26:25 ²⁵Onun sözleri baldan tatlı olsa da inanma;
Çünkü derininde zehir yüklü yedi bozukluk yatar.

C. Ne yaptığına güven tap.

13:16 ¹⁶Akıllı insan her ilişkide bilgiyle davranır;
Öte yandan kafasız birey ahmaksızlığını pazara çıkarır.

14:8 ⁸Akıllı insanın bilgisi onun yolunu çizer,
Ama akılsızların uçarılığı göz boyayıcılıktır

18:15 ¹⁵Bilgi anlayışlı kişiye gelir;
Zeki insanın kulağı bilgi arar.

25:2 ²Tanrı'nın yüceliği sayısız işi kendine saklamaktır;
Öte yandan kralların yüceliği olayları derinlemesine incelemektir.

Ç. Problemleri bekle, onlardan sakın.

22:3 ³Anlayışlı birey gelen tehlikeyi görür ve kendisini gizler;
Ama bön kişi düşünmeden ona dalar ve zararlı çıkar.

27:12 ¹²Bilge insan yaklaşan kötülüğü görür ve gizlenir;
Ama basit kafalı birey ona dalıverir, cezasını da üstlenir.

16:17 ¹⁷Kötülüğe rest çekmek anlayışlı bireyin kârıdır;
Adımlarına dikkat eden canını savunur.

22:5 ⁵Tutarsız insanın yolu diken ve tuzakla kaplıdır;
Kendisini savunmakla ilgilenen onlardan beri durur.

D. Başkalarının işlediği hatalardan doğan sonuçlar düşün.

21:12 ¹²Doğru kişi kötünün evine şöyle bir bakar;
Kötülerin yıkıma sürüklendiğini anlar.

24:30 ³⁰Haylazın tarlasından geçtim;
Kavramsız bireyin de başından,

24:31 ³¹Baktım, her yan dikenlerle örtülü,
Sağ sol ısırğanlarla dolu,
Duvarın taşlarıysa sağa sola serpili.

24:32 ³²Gördüklerime durdum düşündüm;
Bir ders edindim.

II. Sözde ve eylemde dikkatli ve kararlı ol.

A. İvedilik boşa harcamaya ve tecavüze getirir.

21:5 ⁵Çalışkanın kafası kesenkes bollukta odaklanır;
Öte yandan ivedilikle iş yürüten, yoksulluğun içine yuvarlanır.

19:2 ²Bilgisizken içinde istekler eğleştirenden hayır bekleme;
Ayaklarını ivedi işlerde kullanan
amaçladığı yoldan yoksunluğa uğrar.

B. Hızlı ateşlelenme deli sonuçlar getirir.

14:17 ¹⁷Tezinden öfkelenen ayarsız kafayla iş görür,
Öte yandan da sağgörülü insan kınanır.

12:16 ¹⁶Akılsız içerleyişini hemen gösterir,
Ama sağgörülü birey aşağılanışı soğukkanlılıkla karşılar.

14:29 ²⁹Geç öfkelenenin anlayışı çoktur;
Ama ivedilikle kabaran akılsızlığın doruğundadır.

C. Çabucak sonuçlanmaya gitmek utanç doğurur.

18:13 ¹³Birey konuyu duymadan yanıt vermeye kalkarsa,
Hem ahmaktır, hem de aşağılayıcı.

25:8 ⁸Gördüklerini koz sayıp ivedilikle yargıcın karşısına çıkma;
Komşun kendi kozuyla gelince şaşırır kalırsın.

Ç. Kutsal konularda ivedilik düp kırıklı doğurur.

20:25 ²⁵İyice düşünmeden bir adakta bulunmak;
Vaat ettikten sonra da kararı incelemek tehlikeli oyundur.